

„I vidjesmo slavu Njegovu . . .“

Utisci s euharistijskog kongresa u Budimpešti.

*»I vidjesmo slavu Njegovu,
slavu kao jedinorođenog od
od Oca puna milosti i istine.«
Iv. I. 14.*

Trebalo je poći na kongres. Poći i pozdraviti euharistijskog Boga. Pokloniti Mu se u ime svoga naroda, društva, staleške zajednice, organizacije i obitelji. Pokloniti Mu se i lično u svoje ime. Klanjamo Mu se, istina, i kod kuće svaki dan na svojim oltarima. Posjedujemo Ga i mi u tabernakulima svojih svetišta, gdje je On uvijek i danas — i jučer — i sutra — isti, ali ovo je bio zajednički manifest slavlja sviju naroda vrhovnom Kralju čovječanstva.

Trebalo je, dakle, pokupiti sve želje, sve nakane, sve molbe i poklone svih ljudi, s kojima se tih dana došlo u dodir. Sabrati i sve one nevidljive, nečujne prošnje tolikih ustiju, kojih nitko ne razumije, nitko ne sluša, nitko ne shvaća. Sabrati ih i sve donijeti pred Gospoda.

Bilo je časova, kada se činilo da je to upravo neizvedivo. Zapreke su nadolazile sa svih strana, pa ipak nas nije ništa moglo smesti u toj odluci da pođemo i poklonimo se ispred tolikih . . .

Koje li sreće: biti tumač i zastupnik tolikih duša pred Njim. Iznijeti Mu sve one najfinije i najdublje težnje srdaca, koja se — kao vječno uzburkano more i nezasićni bezdan — samo kod Njega smiruju i zasićuju! —

EUCARISTIA — VINCULUM CARITATIS

*I sakupio ih iz svih zemalja, od istoka
sunca i zapada, od sjevera i mora*

Mnoštvo svijeta i naroda sa svih kontinenata zemlje. — To je i posve jasno. Onaj — kome su se došli pokloniti, gospodar je i stvoritelj tog malog planeta, svih njegovih stanovnika, cijelog kozmosa. — Sve je Njegovo, u Njemu sve ima — i svoj izvor — i svoj svršetak . . .

Različiti ljudi — različitih običaja, jezika, narodnosti, nošnje. Pretstavnici sviju rasa: i bijele, i žute, i crne, i smeđe . . . A svi su oni — za čudo — bili jedno, »u bratskoj zajednici, u ljubavi i u molitvama.«

Spontano se nametalo pitanje i tražilo rješenje:

Koja je to *magična moć*, što nevidljivo spaja duhove, što okuplja i sjedinjuje inače tako razjedinjene ljude...?

Kakav je to *magnet*?

Kakva *sila*?

Kakvi *okovi*?

Euharistija!

Euharistija, koja je jača od bilo koje ljudske veze, od grožnje i straha, jača od života i od smrti.

Euharistija, jer je ona — veza *ljubavi*.

Ona je to divno čudo, koje je uklonilo sve razlike, i plemenske, i staleške; koja je učinila da je *samo Krist* dominirao nad svim, da je samo *On* bio — sve — i svuda, da su svi, svi u Njemu bili — jedno. A nitko nije ništa izgubio od svoje individualnosti. Ništa se nije brisalo, ništa rušilo, ništa uništavalo, pa opet posvemašnja univerzalnost — *s jednim fokusom s jednim centrom: — malom — bijelom — Hostijom.* —

Svi smo mi na kongresu bili svjedoci grandioznog čuda; čuda ne fizičkog u materijalnom redu, ne sugestije, ni »hipnoze«, nego spiritualnog, božanskog čuda, koje se svaki dan zbivalo pred nama.

Jer, što je lakše reći: »Ustani i hodi!« ili smekšati okorjele duše; učiniti janjcem modernog oholicu, koji negira opstojnost i suverenitet Božji, koji svijesno ignorira sve njegove zakone i sklon je da se samo klanja vlastitom idolu divinizovanih strasti?

Ima, rekla bih u svakoj onoj potajnoj želji — vidjeti čudo — nešto Tomine nevjere i oholosti. I u meni je negdje na dnu bilo takvih skrivenih želja.

U Lurdu nijesam vidjela čuda, iako sam željela; u Budimpešti se »nagledasmo čuda.« Doživjeli smo ga i proživljavamo ga još i danas nakon povratka, i sutra, i prekosutra...

Kao da su se vratila i obnovila vremena evanđelja...

Pet je dana Gospodin boravio među nama.

»*Slast mi je boraviti među sinovima ljudskim!*«

Osjećali smo Ga u svojoj blizini.

Okusili smo toplinu Njegove ljubavi i milosrđa.

Kao što se svijeca savija i topi od vrućine, tako su se i duše od žara božanskog Srca mekšale i čistile u kajanju. Postajale su blage, radosne i sretne, jer su našle Onoga, koji je jedini nosilac i djelatelj autentične sreće, nepomućenog mira. Što su lutanja tih duša bila duža i teža, to je snažniji i jači bio efekt njihove duševne metamorfoze — i za njih i za druge.

Te su konverzije poznate i nepoznate, vidljive i nevidljive, ta divna grandiozna čuda presvete Euharistije. A bilo ih je mnogo mnogo.

Mnoge su se slike iz Mateja, Marka, Luke i Ivana odigravale pred nama....

Kad je nastala večer, mnogo je ljudi stajalo uz vodu da se odmore. Čekali su da iznesu pred Krista svoje bolesti i teškoće, da ih On izliječi. Čekali su da se do Njegovih nogu otpočinu i da Ga pozdrave, jer su znali da će On te večeri proći valovima.

Bili su gladni i žedni i nestajalo je u njima života . . .

Umorni od nemira, bojazni, ratova i pustoši, praznine i hladnoće u svojim dušama. —

Crn i tajanstven dolazio je Dunav iz švarcvaldskih gora. Marmorio je snuždeno o zemlji, gdje izvire. — Tužio se na one, koji tjeraju Krista od sebe i proganjaju Njegove učenike. Oholice u ludosti srca svoga hoće da satru Boga, da zamijene vječno s propadljivim, da im čovjek — rasa — bude idol i surogat za božansko. — I lagano oni kopaju grob, — ali sebi . . .

Primio je Dunav sva ojađena srca i prikrivene poklone nesretnih stanovnika svoje kolijevke da ih odnese pred Onoga, kojemu se nijesu smjeli doći pokloniti iz svoje »slobodne, kulturne i sredene« zemlje!

I plakao je Dunav . . .

Puno je bilo suza u njegovim vodama. Suza i molbi, nada i proklinjanja. Sve je to pokupio na dugom putu po mnogim rijekama različitih naroda i država, kojima natapa oranice i oplakuje lugove.

Razumio je on očajni krik evropskog čovjeka, koji je na umoru, koji je počinio samoubojstvo i sad traži — spas. A Dunav se valjao, valjao i bio je mutan i hladan . . .

Nije se moglo prodrijeti u tamne dubine vodenih slojeva i razumjeti one mnogobrojne simfonije i akorde, što su ih proizvodili njegovi valovi. No nitko nije posumnjao, da Dunav te noći ima da izvrši — *veliku zadaću* . . .

»U četvrtu stražu u noći dođe k njima Isus hodajući po moru.« (Mat. 14, 25).

Dunavska je noćna procesija započela. — Nastala je velika tišina. Mogli su se samo čuti snažni udarci bila stotinâ tisuća poklonika uz obalu . . . Lađe su lagano zaplovile. — U najsajnijoj bio je — On. Bez pokreta, tih i sakriven, u zlatnoj pokaznici. Pa ipak tako neizmjereno moćan i jak, tako divan i svet — vječni Bog. —

Najednom nevidljivo gibanje, nezamjetno strujanje. — Izmjena dobara i posjeda. S jedne strane siromaštvo, bijeda, a s druge punina svih bogatstava, milosti i snage. Bog i čovjek davali su u zamjenu najbolje što imaju. —

»I gladne napuni dobrima . . .«

Ljudstvo je klečalo i vapilo s Petrom na moru: »Gospodine spasi me!« i s učenicima na jezeru: »Gospodine, izbavi nas, propadosmo!«

Koliko se velikih događaja zbilo baš na vodi!

A zar ovo nije bio opet veliki historijski događaj na vodi, na Dunavu?! Nije li Dunav žila kucavica Evrope?, Nekadašnje imperatorice svijeta, a sada umiruće bolesnice?! Ne spaja li Dunav svojim vodama sva mora, sve zemlje, sve ljude? Nije li ga Gospodin svojom osobnom prisutnošću blagoslovio, da po njemu side blagoslov i na cio svijet? Zar se nijesu milosti velikoga Kralja poput najsitnijih vodenih kapljica raspršile i u najzabavnije dijelove zemaljske kugle?

Zato je i bila dunavska procesija. I svatko tko je gledao u njoj samo neku dekorativnu sliku ili možda slučajnu originalnu ideju kojeg režisera, nije shvatio njena misterija, njene duboko realne simbolike...

»ŽRTVE SE PALJENICE TEBI NE MILE...«

Zato će ova žrtva biti Tvoj jedinorođeni, po kojemu participiramo na svemu...

Nepregledno mnoštvo svijeta ispod visoka žrtvenika. Na njega se uspinje svećenik po redu Melhisedekovu. Zamjenik će Petrov prinesiti žrtvu ispred cijela čovječanstva.

»I svi su bili jedno u lomljenju hljeba...«

Da, svi smo te nedjelje zajedno pristupili k žrtveniku Božjemu; svi smo zajedno govorili *Confiteor* i pjevali *Gloria*. Zajedno smo ispovjedili svoj *Credo* i molili: »*Suscipe, sancte Pater...*« prikazujući sebe i sve, koje smo zastupali, kao darove Ocu od koga sve primismo. S korovima smo klicali: *Sanctus, sanctus, sanctus... Hosanna in excelsis...!*

Kada smo začuli riječi: »*Accipite et manducate ex hoc omnes: Hoc est enim Corpus meum*, naši pogledi bili su uprti u sitnu bijelu česticu ispod baldahina, u živo tijelo Isusa Krista. Otsada su oči samo na Njemu počivale.

Gospodin je boravio na oltaru. Što su tada govorila srca, što su usne šaptale, kakve je molitve jezik izgovarao, samo *Sveznajući zna...* Sve je to napokon bilo Njemu upravljeno, i za Njega samo.

IŠAO JE PO ZEMLJI

U istom času, dok su gore na oltaru dizale ruke pliticu na prikazanje, svećenici su Gospodnji u staklenim kovčezima poput starozavjetnih škrinja nosili Krista. U zlatnim su kaležima ležale hiljade i hiljade malih hostija da čas kasnije budu tolikim dušama hrana za život vječni...

Bio je među nama. Nijesmo mi išli k njemu, nego je On dolazio k nama. Prolazio je kroz guste redove klupa, penjao se do najviših mjesta tribina. Došao je i odličnoj dami, ali i siromašnom djetetu, uglednom gospodinu i priprostom radniku... Za Nj ne postoje klasne razlike...

Kada se odozgo čuo *Agnus Dei i Domine, non sum dignus...*, naše su već duše sjedinjene s Kristom molile: »Gospodine, nijesmo

dostojni da udeš pod krov naš!« Nijesmo zavrijedili toliku ljubav i sreću, ali ostani s nama zauvijek, jer bez tebe ne možemo ni časa živjeti. *Ti jedini imaš riječi života . . .*«

Daljni je razgovor pripadao samo Bogu i duši . . .

Žrtva je svršena. Blagovanje je prestalo. Nijemi su se pokloni i zahvale zbivale samo još u dubini duše neprimjećeni od drugih. —

Bio je to jedinstveni doživljaj, kojega sadržaj nadmašuje sve okvire naših ljudskih rječnika. To se samo moglo proživjeti. — Predosjećaj zadnjeg čina u drami čovječanstva. — Jozafatska dolina poslije izrečenog suda — ili predvorje nebeskog Jeruzalema?! Trebalo se samo riješiti okova ovoga tijela pa da se nademo u vječnom sjedinjenju s Ocem, Sinom i Duhom . . .

NAMJESNIK KRISTOV GOVORI...

Mikrofon je objavio riječi sijedog Oca iz Vatikana. Spon-tan izraz poštovanja, savršena disciplina i mirno čekanje Očeva govora, jasan su dokaz iskrene i nenamještene ljubavi vjerne dje-ce, kojih su srca u tom času tako burno, burno kucala.

»Laudetur Jesus Christus . . .«

započeo je tronuti starački glas nagovor djeci cijeloga svijeta. Mir je vladao mnoštvom. Svaka se očeva riječ gutala i duboko zasije-cala u duše. I opet smo svi bili — jedno. Sreća je i veselje njegovo bilo i naše . . . Bio je s nama. — Za sjedinjenje duša ne postoje materijalne zapreke. A Papa je nama drugi Krist, zato je razumlji-vo toliko oduševljenje, takova ljubav . . .

Kada se časna ruka podigla na blagoslov i začulo se: »Be-nedictio Patris omnipotentis . . .«, osjetili smo da se u tom času spušta blagoslov Božji na nas, na naše drage tamo kod kuće, na domovinu, na narod, na cio svijet . . .

Katolicizam su i vjernost Kristu, u vidljivom namjesniku — Svetom Ocu Papi — slavili i opet svoju pobjedu.

»I UDE U JERUZALEM« (MARKO 11)

»Sutradan veoma veliko moštvo što je došlo na blagdan, čuvši da Isus dolazi u Jeruzalem, izide mu ususret . . . «

Još samo trijumfalni ophod ulicama grada. Ovaj je grad momen-talno zastupnik svih gradova svijeta. Ime je i smještaj inače sporedno, sada je gotovo u centru srednje Evrope. Sigurno — providencijalno . . .

Spasitelj će javno proći gradom. I mora proći javno, jer Ga se u gradovima i javno vrijeđa. Javno mu se nanose blasfemije od svijui. Vrijeđaju Ga od najviših do najnižih, od najodličnijih do najbjednijih, od ulice, javna života pa do skrivena životarenja između četiri zida. Psovka je na ustima djeteta, jednako tako kao što nečistoća leži na djevojačkoj časti. Majkama se crvene ruke

od krvi ubijene djece, očevi s nasladom ruše zgrade šeste i devete zapovijedi. Krista se posve eliminiralo iz dnevne svakidašnjosti; ne ulazi više u kombinaciju sudova, zakona, odgoja; s njegovom se milošću više ne računa... Grad sablažnja i zavodi pokrajinu, gradiće i sela, male ljude i priproste seljake. I sve, na žalost, što dolazi iz njega, slijepo se oponaša i prihvaća — bilo to najveće zlo ili najplića besmisao. — I zato je pravo da veliki gradovi dadu i javnu, glasnu satisfakciju jednakim uzvratom i jednakom mjerom.

Ovo je puta to bila Budimpešta.

»Mnogi prostriješe svoje haljine po putu; a drugi zeleno granje, koje su rezali u poljima. I koji su išli pred njim i koji su išli za njim, vikali su: Hosana! Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje...!«

Krist je prolazio gradom. Uvijek vjeran sebi — velik, jak — sakriven Bog i Gospodin. Darovi su Njegove milosti strujali na stanovnike, i na sve one, koji su samo trenutačno boravili ondje da iskažu počast euharistijskom Kralju. No i na sve one — iza njih. I spuštao se božanski blagoslov na ulice, na palače i potleušice, na bogate parkove i masavu periferiju. — Ali ne samo ovog grada — nego sviju gradova svijeta. I Zagreba, i Pariza, i New-Yorka, i Šanghaja i svih onih drugih...

Teoforična je povorka majestetično prolazila... I kada je Gospodin sunčani žar i vedrinu svoda zamijenio oblacima, pljuskom i munjama, ništa nije smelo ustiju, koja su neprestano klicala: »Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat...« Gospodin je htio i zajedničku žrtvu — osim onih nebrojenih — nevidljivih žrtava pojedinaca, što su prikazane za realizaciju Njegove pobjede. S oduševljenom se pjesmom ušlo u široki prostor, gdje je papinski legat podijelio posljednji blagoslov Presvetim. Činilo mi se to, ne znam zašto — kao povorka prvih kršćana, što neustrašivo stupa u arenu koloseja da krvlju zasvjedoči stalnost svoje vjere. Presmjela poredba? Mislim da nije, jer se vremena Nerona ponavljaju, i ne znamo, što nam sutrašnje jutro donosi...

Posljednji je blagoslov učvrstio našu vjeru, ojačao naše ufanje i raspalio našu ljubav prema Kristu, u presv. Euharistiji, u Njegovu Namjesniku! Blagoslovom je kongres završen, no samo — javno — službeno. On se i nadalje nastavlja i živi jednako snažno u svima, koji su bili tako sretni da na njemu sudjeluju. Adoracije, zadovoljštine i himni odjekuju još i danas jednako snažno našim dušama.

Ta nam je milost i dana da budemo žive antene što će prenositi i primati valove ljubavi kroz cio svemir i upućivati ljude na Izvor života i milosti — sakrivenu i svemoćnu Euharistiju.

prof. Đurđica Vitković